

ne potrgate takoj, jih bomo napravi-
vili žičaste, železne!"

In zgodilo se je tako — državi pa je
ostalo nekaj vinarjev več za napravo novih ka-
nonov! — Čudno pa, da se je od
tistih dveh železnih vrvi do
letos izpremenila ena že v ko-
nopnenost!

Tudi stajalo za dežnike je šlo na-
razen, treba tedaj popravila — ki je najbolj
ceno: Dijaki ga naj plačajo —
saj oni postavljajo dežnike
vanje!

No — seveda — pa so plačali popravo
dijaki.

Da naj dijaki plačujejo črnilo, se niti ne
čudimo, saj se to zahteva celo na nekaterih
šolah. Toda to črnilo je naj-
dražje, kar ga poznamo: Cena 120 K za
vsakega učenca na leto pač ni malo. Računajte
pa samo: 400—500 dijakov po 120 K
— pa dobite vsoto, da se tudi
vi začudite, da porabijo dijaki toliko
črnila za 20—30 šolskih nalog. Da pišejo
dijaki vse druge stvari le s svinčnikom, itak
vsak ve.

"Pa je to gotovo tinta posebne vrste!"
bodele ugovarjali.

Da, da — posebne vrste je na nekaterih
šolah, take — da se le čudimo, da se gospodje
profesorji ne upro, ko morajo popravljati na-
loge, pisane s tako slabo tinto.

Konec leta pride še en splo-
šen račun: "Za razne stvari, ki ste jih
med letom pokončali, prinesite še vsak 48 h,
pa gotovo, ker drugače ne dobite
šolskega izpričevala!"

Da, da — pa je prinesel 48 h
celotisti, ki je prejel izpri-
čalom kopotrojki!

Čudimo se, da je to mogoče v državi,
kakor je — avstrijska!

Kaj bi se ne moglo pri sku-
pičku za črnilo toliko pridobi-
ti, da se izogne takim
mučnim eksekucijam?

"Da, oni denar dobe vendar šolski sluge
za oskrbovanje tintnikov!"

"A tako? Kaj nima država toliko, da
plačuje svoje sluge po delu in vrednosti?"

Malenkostiso — pa vendar
stvari tako težke, da razburjajo nas
starše, ko so otroci vedno nad nami za te
važne malenkosti. Razburjamo se osobito zato,
ker vidimo v tem še nekaj težjega:

Da morajo dijaki nositi v šolo vinarje za
razne stvari, to verujemo, ker smo enako mo-
rali delati nekaj sami. A kdo nam pa
jamči, da mora nesti naš otrok
res 48 h in ne samo 20 h, da nas ni
torej za 18 h opeharil?

"Ako pa imate tako pokvarjene otroke,
potem pa — adiio!" — pravite.

Ne tako! Pri najvestnejši
vzgojini ne more zabraniti, da
pade otrok v greh — saj zaide v
slabo družbo in — saj je človek!

In tako se otroka uradno zavaja k ma-
lenkostnim nerednostim, ki pa postanejo lahko
velike!

Tedaj proč s temi ekseku-
cijami! Država pač lahko žr-
tuje toliko kron, da se reno-
vira star izrabljen inventar,
neda bilo treba puščati kri na-
šemu revnemu dijaštvu, neda
bi se mudajalo prilike, da po-
stane nepošteeno in neda bi se
vcepljal v mlada srca čut kri-
vičnosti, ko mora plačevati
dolga za nestorjene grehe.

Pa še eno stran gospodarstva moramo
grajati! To grozno štedenje s kurjavo na ne-
katerih šolah. So nekatere šole, na katerih so
se morali pozno v jeseni dijaki in profesorji
mnogo dni tesno zavijati v svoje jesenske su-
nje, da so mogli sploh prestajati.

In zračenje! Neka šola je, na kateri
je sluga okna enega razreda z
žreblijem zabil, da niso mogli
gojenci odpirati oken in sobe po-
ljubno zračiti.

Naj se nam ne reče, da pavšalno sumni-
čimo. Vsi slučajji, ki smo jih na-
vedli, so le troha iz obilice, ki
se gode dan za dnem! V to so nam
priče gospodje profesorji-razredniki sami, ki so
obsojeni v tako in enako eksekviranje in je
nam na pričo nebroj dijakov, ki pohajajo naše
srednje šole in ki žele ob takih plačilnih na-
logih vsi srednješolske uprave v zadnji kotiček
Hadesa.

Nismo imeli s tem namena žaliti in na-
padati, imeli smo le namen, da pomagamo do
izboljšanja neznosnih razmer.

Književnost in umetnost.

Živi človek po smrti dalje? — To
knjigo je razglasil "Učit. Tovarši" v inzeratu
zadnjih dveh števil. Ker se zanimam za spi-
ritizem, sem jo takoj naročil, vesel, da do-
bim tudi Slovenci prvo knjigo
take vsebine. Ali, kako sem debelo po-
gledal, ko dobim knjižico z nemškimi na-
slovom: "Unser Verkehr mit den jen-
seitigen Weltbewohnern, als Jos. Haydn, L.
v. Beethoven, Fr. Liszt, H. Heine, Priestern,
Selbstmördern u. m. a.

Herausgegeben und den hochgeehrten
Herren Naturforschern, Psychologen zur weitem
Erforschung dieser merkwürdigen, unbekannten
Naturkräfte und ihrer geheimnisvollen Erschei-
nungen ehrfurchtsvoll gewidmet von Tho-
mas Kunstie, Volksschullehrer a. D. in
Gonobitz. Preis 1 K, mit Postversendung 20 h
mehr. NB. Wichtig für jedermann, besonders
für Tonkünstler, Musiker, Priester und lebens-
überdrüssige Mitmenschen."

Pričakoval sem vendar, da najdem v
knjigi vsaj kratko razpravo o spiritizmu. Toda
nič vsega tega. Le v "Predgovoru" omenja iz-
dajatelj važnost spiritizma prav na kratko. Med
drugim pravi:

"Schon der große Philosoph Immanuel
Kant behauptete seiner Zeit, daß es künftighin
noch bewiesen werden wird, daß der Geist
des Menschen nach dem Abstreifen seiner ir-
dischen Hülle, was wir fälschlich Tod nennen,
fortlebt" und an seiner Vervollkommenung weiter
arbeiten muß und daß er schon hier in einer
verknüpften Gemeinschaft mit allen immateri-
ellen Naturen der Geisterwelt steht."

Potem pa pravi nadalje pisatelj, da je
tudi on imel vse za "humbug", a se je sam
prepričal od spiritističnega sejah, da umrli še
živijo in da lahko z njimi občujemo. Sklene
pa tako-le: Wenn die Menschheit diese Wahr-
heit voll erfaßt haben wird, dann wird das
Reich Gottes auf Erden seinen feierlichen
Triumph feiern. Es wird an Stelle des
Hasses Liebe, an Stelle des Zornes
Geduld und an Stelle des
Neides Wohlwollen treten. Dies
wünscht mit diesem Büchlein zu erzielen
der Herausgeber."

Nato sledi 26 protokolov spiritistič-
nih sej. Zanimivo so vse, vendar jih bo umel le
čitatelj, ki se je že prej poučil po
kakem spiritističnem delu, re-
cimo po dr. Frieseja izborni knjigi
"Stimmen aus dem Reich der
Geister" ali pa po epohalnem delu Aksa-
kovem: "Animismus und Spiriti-
stismus".

V "zaključni besedi" pravi pisatelj: "Aus
diesen wahrheitsgetreu niedergelegten Proto-
kollen geht deutlich hervor, daß der Mensch
unsterblich ist und nach dem leiblich-
en Tode in den Sphären fort-
existiert und an seiner Vervoll-
kommenung weiter arbeitet."

Die Namen der anwesenden Zeugen (v
omenjenih spir. sejah) stehén zur Verfügung.
Kdor se zanima za 31 strani broječo
knjižico, jo dobi v Konjicah pri g. tovarišu
Kunstie. Janko Leban.

Zvonček objavlja v 1. številu izbrano
vsebino: 1. Materinske pesmi V. Vošnjak.
Pesem. — 2. Strugar Pavel Pavlovič. Teo-
dor Storm — Fr. Ločnikar. Po-
vest. — 3. Zima. S. P. Pesem s podobami.
— 4. Lažniva Danica. Mara Gregor-
čičeva. Igra. — 5. Dobra kupčija E.
Gangl. Pesem s podobo. — 6. Danes meni
— jutri tebi. Engelbert Gangl. Povest
s podobo. — 7. Pozimi. J. P. Cvetan
Povest. — 8. Sonja. E. Gangl. Pesem s
podobo. — 9. Pouk in zabava. Zastavica v
podobah. — Jubilej Petroleja. — Zimsko za-
livanje. — 37 milijonov božičnih darov. —
Kotiček gospoda Doropoljskega. — V enajsto
leto. — Najtopleje priporočamo!

Obrambni vestnik.

* Skandal. Pod tem naslovom smo pri-
občili v eni decembarski številki notico o ku-
harskem tečaju v hotelu "Tivoli". Hkrati smo
vprašali, kdo je pravzaprav povzročil, da je
prišla Nemka voditi tečaj. Danes pa vemo, da
jo to zasluga restavraterja imenovanega hotela.
Ko je dotična Nemka vodila nekje na Koro-
škem sličen tečaj, jo je restavratelj takoj an-
gažiral, rekoč: "K nam morate tudi priti,
gospodična!" In ko mu je le-ta odvrnila, da so
na Kranjskem tudi že za to izprašane učitel-
jice, ji je on odrezal: "Toda bolj jih ne od
Vas". Čast in dika vrlému možu, ki ima tako
dobro mnenje o slovenskih učiteljicah!

Učiteljski vestnik.

Učiteljskišnikom v pomislek.

Piše F. K.

II.

Ni dovolj poznati samo psihe posameznika,
marveč tudi socialne celote in mase. Učitelj
nima opraviti samo z enim učencem, temveč
s celim razredom. Psihiški akti posameznika
so v gotovih časih, pod gotovimi okolščinami
po kvaliteti in kvantiteti popolnoma različni.
V masi so misli čustva poedina vedno od-
visna od psihiškega stremljenja slednje. Istotako
pridejo tudi v organizirani socialni družbi
skupne psihiške težnje v poštev. In ali ni
razred učencev končno socialna skupina? V po-
menu besede, kot se rabi v vsakdanjem živ-
ljenju, ne, če pa pomislimo na stremljenje,
skupno dušno napetost, končni smoter, moramo

*) Sim. Gregorčič pravi Bogu v svoji "Človeka
nikar":

Ko ilnato boš ječo strl,
ne bom umrl!...

pritrđiti. Kdor pa hoče imeti uspeh, mora
poleg razmotrenj duševnih dejstev, ki se po-
javljajo v poedincu v normalnih razmerah, po-
znati tudi vsaj deloma socialno psihologijo.
Zadnje se na učiteljsku niti ne omenja kakor
ne bi eksistirala, dasiravno je ogromne peda-
goške važnosti. Koliko pa se vzame na učita-
ljišču psihologije, ki ji je namen podati temeljna
psihološka dejstva posameznika, in kakšna je
snov po količosti in kakovosti, je znano vsa-
komur, ki se je bavil s predpisano knjigo
"Allgemeine Erziehungslehre v. Dr. G. A. Lindner,
zwolfte Auflage von Dr. Theodor Tupetz" je
knjiga, ki naj poda temelj. V skromnosti se
knjigi niti ni dalo naslova psihologije, kar pa
je vendar nje glavni namen. Pa na to se niti
ne pride, ko bi le snov bila nekoliko obširnejša
in prirojena po rezultatih moderne empirijske,
eksperimentalne psihologije. Namen knjige je,
podati kandidatu osnovne psihološke pojme, na
katerih naj bi bil zasnovan ves metodološki in
hodegetički načrt. Nedostaki so veliki, in vsak,
ki se je količak intenzivneje bavil s tem po-
trebnim in interesantnim, čeprav le kot s šol-
skim predmetom, je spoznal, da knjiga ne poda
najnujnejših razmotrenj vzročnih zapovrstnosti,
psihičnih zakonitosti, še manj pojem o po-
menu in sili človeškega mišljenja.

Drugo, kar sem že omenil, ne pride tako
nujno v poštev, kot nedostatek, da ne da knjiga
nikakih razmotrenj kavzalnih prehodov po-
sameznih psiholoških tvor. Še manj pa jemlje
ozir na psihične pojave, ki so v direktni zvezi
s fiziološkimi; in vendar so psihična razmotren-
ja s fiziološkega stališča objekt modernim
psihologom, a poleg tega velikega pedagoškega
pomena. Vsega tega predpisana učna knjiga
pogreša, dolžnost posameznika je, nadomestiti
nedostatek potom samoisobrazbe. Tu ni odla-
šanja, brez vseh izgovorov na delo! V "Sam-
mlung von Abhandlungen aus dem Gebiete
der pädagogischen Psychologie und Physiologie"
se nahaja mnogo prekrasnih del, ki bi prešu-
diana izpolnila vrzeli. Priporočljivo je, da bi
se intenzivneje bavili s posameznimi deli av-
torjev, ki so vse življenje posvetili študiju člo-
veške psihe; n. pr. W. Wundt: Grundriss der
Psychologie; Spencer: Prinzipien der Psy-
chologie; Rehmke: Lehrbuch der allgemeinen
Psychologie, Die Seele des Menschen.

(Dalej.)

Deželno slovensko učiteljsko dru-
štvo v Ljubljani je priredilo dne 29. jan.
svoj tretji sestanek s tovariši učiteljskišniki, pri
katerem pa ni g. dr. Žerjav predaval o
narodnem gospodarstvu — kakor smo to na-
znanili — temveč se je zaradi dlakocepstva
ravnatelj Črnača morala tema in predavatelj
premeniti. Poročal je tov. Jelenec o šolsko-
higienični razstavi v Londonu. Predavatelj je
natančno izpolnil svojo nalogo in nam s tem
pokazal, kako koristna so slična potovanja in
koliko nudijo človeku z ozirom na razširjenje
njegovega duševnega obzorja, če zna prav iz-
rabiti vsako priliko in zna spoznavati življenje.
Pri poročilu o razstavi sami se je marsikomu
krčilo srce, zakaj vsi smo spoznali, kako veliko
skrb in pozornost polagajo razna oblastva na
dobro šolstvo drugod in kako malo v pri-
meri se stori za to pri nas. Po sklepu poroč-
valca je povzel besedo tov. in deželni poslanec
Gangl, ki je po kratkem posnetku nekaterih
misli predgovornika prešel na prvotni določeni
tema o narodnem gospodarstvu. Primerjal je
najprej ta predmet s predmeti, ki se pouču-
jejo na avstrijskih učiteljskih, in dokazal, da
je narodno gospodarstvo za učitelja z ozirom
na njegov delokrog in blagor narodov iste važ-
nosti kakor z ozirom na njegovo strokovno
delovanje — pedagogika, ker duševna eman-
cipacija, za katero deluje v šoli, je neobhodni
predpogoj gospodarske osamosvojitve. Prvi pogoj
k smotru pa je zavest posameznika, da spo-
znava smisel gospodarskega dela, brez katerega
ni misliti na kako celokupnost osamosvojitve.
In kdo naj vdahne smisel gospodarskega živ-
ljenja v narod, če ne učitelj; a kako ga naj
vdahne, če ga v premnogi slučajih niti sam
nima, ga ni prejel tam, kjer se mu je pode-
ljevalo vse dobro za narod — v šoli. (Že zda-
vna smo prišli do spoznanja, da če si hočemo
česa pridobiti, s čemer bi povzdignili narod
in njega socialni položaj tudi z izvenšolskim
delovanjem, ne smemo tega pričakovati od šole,
temveč si moramo sami to pridobiti s prouče-
vanjem gospodarskih in socialnih vprašanj in
spisov. V tem oziru bi opozarjal tov. učiteljski-
šnike na našo socialno revijo "Naši Za-
piski". Opomba pisca!) Krasno je pa očrtal
tov. poročevalec razvoj in gibanje, ki nastane
v narodu kot posledica gospodarskega
dela in osamosvojitve, namreč duševne
osamosvojitve, katere posledica je
samo zavest, ki vzraste v narodu, in po-
sledica te demokratizem, ki se nam
prične označevati v enakosti posameznikov in
stanov, da zna vsak posameznik ceniti svoje
delo in njega pomen za celoto, da zna vsak
stan ceniti svoje delo in njega pomen za celoto
ter da se vsak posameznik zaveda, da je on
uvaževan in njegovo delo cenjeno od celote,
ker je neobhodno potrebno za celoto — najsi-
bode še tako malenkostno in skromno. Tega
posledica pa postane samo obramba po-
sameznika in stanov ter tako naroda, da se
ne da zavajati in podvreči tem ali onim fak-
torjem. Višek vsemu pa postane narodna
zavest, ki ji dajejo trdno podlago vsa prej
našeta dejstva in do katerih pridemo le na ta
način, da prodro vsa ta stremljenja v narod

in postanejo njega last. — Nato se oglasi k
besedi tov. Likar, ki poudarja, da veljajo
vsa ta načela in pot tudi za učiteljstvo, da je
tudi njega smoter osamosvojitve v prid narodu,
ki pa prodre in pride le na ta način do ve-
ljave, če se vsak posameznik zaveda svoje na-
loge in če pojmi sodobne toke svetovnih kul-
turnih gibanj. Prodira pa lahko smisel teh
stremljenj v naših vrstah le na ta način, če
ga širi vsak posameznik v sebi in pri drugih
ter ne čaka, da ga zbujajo še-le drugi. —
Temu delu resnosti je sledil zabavni del sestanka,
in naši tovariši učiteljskišniki so nam pokazali,
da naše učiteljske vestno čuva priznanje dobrih
pevcev od drugih zavodov in se to goji sedaj
še bolj in v veliko višji meri nego nekoč. Da
ne bom hvalil gostilničarja, kaj se sicer jako
v navadi pri naših poročevalcih o zborovanjih,
naj mi čitatelji dovolijo omeniti, da smo imeli
razen enega tovariša z dežele tudi nekaj naših
cenjenih naprednih tovarišic v svoji sredi.
Živele! — k.

Glasbeni vestnik.

Tečaj za pevovodje.

Slovenci smo pevski narod. Kamor človek
gre, vedno sliši ubrane glasove, ki pojo lepe
narodne pesmi. Umetne pesmi se tudi pojo, a
tako, da človek res občuduje, kako je mogoče
narediti iz lepe preproste pesmi tako moderno
skladbo glede disonanc. Zapaziti je, da sloven-
sko petje ni več tako na višku kakor nekoč.
Kaj je vzrok? Učiteljstvo se je prej pečalo tudi
z orglanjem, ko je to opustilo, se niso učitelji
brigali tudi za glasbo več tako kakor nekaj.
Zakaj vsakdo je rekel: "Kaj se hočem učiti,
saj ne bom organist." In tako je manjkalo na
deželi ljudi, ki bi vodili pevske zборе; če so
jih pa vodili, so bili pa sami najbolj potrebni
vodstva. Tako je slepec vodil slepega. Pri takih
razmerah ni bilo mogoče dobiti uspehov. Usta-
novili so sicer "Zvezo pevskih društev", a ta
zveza je mrtvo rojeno dete, ki deluje samo na
papirju.

Kaj je potrebno, da povzdignemo petje?
Najprej to, da se vzgojijo ljudje, ki bodo
zmožni voditi pevske zборе in ki bodo stremili
za višjim smotrom, kakor je lokalna zabava.
Slovensko deželno uč. društvo je ustanovilo v
ta namen glasbeni odsek, ki ima v prvi vrsti
namen vzgojiti dobre pevovodje. V začetku ja-
nuarja je prišel odgovor Gl. Matica na prošnjo,
ki ji jo je poslal glasbeni odsek, da dovoljuje
uporabo prostorov kjer naj se vrši za učiteljske
tečaje za pevovodje, voditelje tečajev,
koncertni vodja M. Hubad, je snov razdelil v
tri dele: v teoretični, teoretično-praktični in
praktični del. Teoretični del vsebuje teorijo,
harmonijo (kot stranski predmet) in glavne
priloge izobrazbe glasu (Stimmbildung),
teoretično-praktični del pa pevsko šolo, vokali-
zacijo, deklamacijo in metodiko pouka. Prak-
tični del ima poizkusne nastope po načelih, ki
se mu vsade pri prej omenjenih predmetih.
— Rednih obiskovalcev je okrog 20. Ker se je
tako v začetku opazilo, da so udeleženci tega
tečaja resni ljudje, ki se ne strajajo suhopar-
nosti nekaterih predmetov, je pričakovati naj-
lepših uspehov. Upajmo, da bo tekom 15 let
stalo slovensko petje na višji stopnji kakor ne-
kdaj in sedaj.

Kranjske vesti.

—r— Vsi predlogi, ki jih je stavil v
deželnem zboru poslanec dr. Novak glede
izboljšanja našega gmojnega stanja, so padli
s 24 proti 22 glasovi. Predlogi so bili: ože-
njeni učitelji dobe 35% drag. doklade, neože-
njeni 25%, ki se šteje v penzijo; službena
doba se na podlagi § 56. drž. šol. zakona
zniža na 35 let; podpore obolelim učiteljem deli
komisija, izvoljena od dež. učit. konference.
vse to bi veljalo seveda za učitelje in učiteljice.
Proti sta glasovala tudi oba učitelja-poslanca
Jaklič in Ravnikar. Nekaj listov je pisalo, da
je obveljal predlog glede 35 letne službene dobe.
Videli smo stenografski zapisnik, ki trdi, da
tudi ta predlog ni bil sprejet. To je žalostno,
a resnično!

—r— Za "Narodno šolo" je zahteval
posl. Gangl v proračunski debati 400 K pod-
pore, ki jo je doslej redno prejemale od dežele.
"Narodna šola" je strogo dobrodelno društvo,
ki dobavlja ubožnim učencem vse dežele šolske
potrebščine. Tudi ta predlog ni bil sprejet.
Proti sta glasovala oba učitelja-poslanca Jaklič
in Ravnikar. Brez komentarja!

Štajerske vesti.

—š— Divji lovec v Ptuj. V ne-
deljo, 13. dne februarja t. l., zvečer uprizore
v Narodnem domu v Ptuj mariborski učiteljski
pripravnik s sodelovanjem ptujskih di-
letant gledališko predstavo: F. S. Finžgar
"Divji lovec", narodni igrokaz s petjem v 4
dejanjih; čisti dobiček je namenjen društvu
"Učiteljski pripravnik v Mariboru"; med de-
janji svira lastni orkester.

Istrske vesti.

—i— Iz Marezig nam pišejo: Dne
23. pret. m. smo imeli v Marezigah prelep
roditeljski sestanek. Na sestanku je bilo pri-